

**Универзитет „Св Кирил и Методиј“
„Институт за социолошки и политичко-правни истражувања“**

**ПОСТДИПЛОМСКИ СТУДИИ ПО
„КУЛТУРАТА ВО ЕРАТА НА КИБЕРНЕТИКАТА“**

Студиска програма 3+2

Координатор на студиумот: проф. д-р Ганка Цветанова

Вовед

Студиската програма е наменета за кандидати кои имаат завршено додипломски студии пред сè од областа на општествените, хуманистичките и уметничките науки, но и од природните науки, кои веќе имаат определено познавање од областа на културата и на информатичко-комуникациските технологии и покажуваат желба и способност за насочување во определена област.

Културата, како една од фундаменталните области на општественото живеење и иманентен фактор на идентитетот и развојот на поединецот и заедницата, претставува специфична и хетерогена сфера во која се содржани сите материјални и духовни вредности настанати како резултат на мисловниот процес и човековата интервенција во природата и општеството.

За културата велíme дека настанува спонтано, односно како резултат на психобиолошките и социјалните потреби на човекот. Таа би можела да се сфати како неминовен и природен процес. Оттука, во рамките на еден историски контекст, за културата може да се каже дека претставува континуиран и динамички процес, но, истовремено и производ на самокултивирањето на човечката природа и неговата природна средина. Во таа смисла – а, при тоа имајќи ги предвид информатичко-комуникациските технологии, како и нивната застапеност и улога во нашето секојдневие и средината во која живееме – неизбежно следи констатацијата дека современото културно милје доживеа драстична трансформација и истото е во голема, речиси непрепознатлива мера, редизајнирано.

Постдипломските студии од областа на културата во ерата на кибернетиката имаат за цел да го проучат присуството, значењето и манифестацијата на културата во нејзините најразлични комплексни форми, односите на моќ, како и процесот на глобализацијата и социокултурните промени во рамките на современото општество, но и во еден поширок историски контекст. Овој студиум го темели изучувањето на прашањата од областа културата во ерата на кибернетиката во согласност со толкувањето на концептот на културата сфатена како изразувачки дух на целокупниот начин на живеење којшто се манифестира преку севкупниот домен од општествени и културни активности, како: јазикот, уметничките стилови и различните видови на интелектуална дејност, но истовремено и како целовит општествен поредок конструиран како резултат на постоечката култура и останатите општествени чинители. Во таа смисла, посебен акцент ќе биде ставен на присуството и влијанието на информатичко-комуникациските технологии - со сите нивни префикси како е-, и-, инфо-, техно-, благо-, вики-, P2P- итн., и термини, односно придавки како кибернетички, виртуелни, мрежни, онлајн, чет итн. - во рedefинирањето и редизајнирањето на современиот концепт на културата, односно културата во 21-от век.

Начинот на кој е дизајнирана оваа студиска програма е во согласност со препораките на Болоњскиот процес и современите образовни и научни трендови

во рамките на образовните политики на ЕУ. Преку застапеноста на повеќе научни дисциплини, како: теорија на културата, технологијата и културата, ерата на кибернетиката, културната и социјалната антропологија, родот, комуникологијата, културната географија, визуелната култура и др., овие студии ќе се обидат да дадат одговор на актуелните социокултурни појави и новите културни феномени во современите општества, но и на едно пошироко, глобално ниво.

Оправданоста за формирањето на студиската програма, односно постдипломските студии од областа на културата во ерата на кибернетиката ја наоѓаме во фактот што до сега, во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, но и пошироко на територијата на Република Македонија, не се организирани ваков вид на студии наспроти останатите европски и светски академски центри во кои речиси и да не постои универзитет каде истите не се застапени.

Фактот што како предавачи се јавуваат искусни и докажани истражувачи и научни работници, ќе придонесе, покрај теорискиот, да се негува и научноистражувачкиот пристап во совладувањето на предвидените наставни програми и содржини. Основната цел на така поставената студиска програма е збогатување на студентите со теориски сознанија од областа на културата, но и оспособување во смисла на тоа како истите тие сознанија да ги искористат за анализа на современите општествени појави и новите културни феномени во кибернетичката ера, како и пронаоѓање на соодветни решенија за актуелните проблеми поврзани со општествената стварност и глобализациските процеси.

Магистрантите, по успешното завршување на студиската програма, се стекнуваат со звање магистер по културологија, со можност за вработување во различни сфери, како на пример: образовни и културни институции, универзитети, министерства, истражувачки институции, медиуми, културни и креативни индустрии, невладини организации, меѓународни организации и фондации.

Од овие причини во текот на минатата година беше понудена и акредитирана програмата „Културата во ерата на кибернетиката“ но само за студентите кои завршиле 4 годишни студии од прв циклус. Но бидејќи се повеќе има студенти на кои првиот циклус на студии им е во траење од 3 години, а со цел на истите да им биде дадена истата можност за студирање на Културата во ерата на кибернетиката, ИСППИ ја поднесува оваа предлог-програма на акредитација.

Општ дел

Предлагач:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје.

Назив на студиската програма:

Постдипломски студии од Втор циклус насловени како „Културата во ерата на кибернетиката“.

Траење на студиите: Студиите се програмирани со траење од две години . Поточно, планирани се како двогодишна мастер програма.

Услови за запишување:

Право на конкурирање имаат кандидати кои ги исполнуваат општите услови објавени во конкурсот во јавните гласила.

Основни услови за запишување се:

- завршен прв циклус на високо образование – додипломски студии:

- во траење од 3 години или вкупно 180 кредити
- Посебен услов за запишување на постдипломските студии од областа на културата е, високото образование кандидатите да го стекнале на факултетите од општествените, хуманистичките и уметничките науки. Доколку кандидатот(ката) има стекнато образование во друга научна област, а во меѓувреме професионално се занимава со прашања од областа на културата и информатичко-комуникациските технологии и-или објавувал(а) трудови од оваа област, тој/таа може да поднесе посебно барање за прием на овие постдипломски студии, со образложението во горенаведената смисла. По ваквото барање, на препорака од координаторот на насоката, одлука донесува колегиумот на постдипломските студии и истата се верификува од страна на Советот на Институтот.
- Право на упис имаат кандидатите кои завршиле факултет со просечна оценка 7 или просечна оценка пониска од 7 (седум) и имаат соодветно работно или истражувачко искуство од најмалку 2 години, како и објавени трудови од потесната научна област. Во врска со последново, одлука донесува Советот на Институтот за секоја апликација поединечно.
- Познавање на еден од светските јазици.
- Ако кандидатот е од несоодветна област, Советот на Институтот може да побара полагање на квалификациски испит од најмногу два предмета.

Општи дескриптори на квалификации за втор циклус на двогодишни студии

знаења и разбирање	Покажува знаење и разбирање во областа на културата во ерата на кибернетиката. Покажува теоретски, практични, концептуални, компаративни и критички перспективи во научното поле како и знаење и разбирање за разни концепти од областа на културата во ерата на кибернетиката.
примена на знаењето и разбирањето	Може да го примени знаењето и разбирањето на начин што покажува професионален пристап во работата и професијата како магистер по културологија. Покажува компетенции за истражување и анализа во предметните научни области. Способност за аргументација на феномените на културата во ерата на кибернетиката и нејзиното влијание врз целокупното општествено милје.
способност за проценка	Способност за истражување, анализирање и презентирање информации, идеи, концепти од релевантни истражувачки податоци. Способност да оценува различни проблеми и прашања и да дава објаснување за причините и начинот на кој се менува културата, целокупното културно и општествено милје како и социокултурните феномени лало резултат на употребата на новите технологии.
комуникациски вештини	Способност да комуницира и дискутира и со стручната и со пошироката јавност, за концепти, идеи, проблеми и појави што се однесува до прашања од областа на културата. Оспособени за групна работа и споделување резултати и одговорност. Способност за независно учество, индивидуална работа во специфични, научни и пошироки дискусии. Способност за јавна презентација и комуникација со публика.
вештини на учење	Поседува вештини за учење и самостојна работа во група, настава и самостојно. Мотивираност за постојана надградба и значење на учењето во која било фаза од личниот и професионалниот развој. Учење за културата во ерата на кибернетиката, поточно употребата на новите технологии и нивното влијание врз севкупните општествени односи, начинот на живеење и комуницирање, како и во сферата на уметностите.

Специфични дескриптори на квалификацијата со кои се одредуваат резултатите од учењето за поединечна студиска програма

знаења и разбирање	Покажува знаење и разбирање: кое е употребливо и може да се користи во областа на културата во ерата на кибернетиката како основа за оригинални истражувања; за главните и современи концепти од областа на културата и новите технологии; за влијанието на новите технологии во сферата на културата; за теоретските и практичните импликации во реструктурирањето на
--------------------	--

	целокупното културно милје како резултата на употребата на новите технологии.
примена на знаењето и разбирањето	Способност за ситуирање на човекот во неговиот личен, социјален и културен контекст (семејство, работа, општествени рамки) и способност за анализа на информациите и основните елементи на културолошкиот пристап; Способност за културолошка анализа на социјалните промени, општествените концепти, глобалните процеси и политичката култура, начинот на живеење и уметностите.
способност за проценка	Способност за анализа на современите социокултурни појави и процеси, настанати како резултат на појавата на информатичко-комуникациските технологии; Способност за креирање и евалуација на културни и образовни политики; Способност за дизајнирање и спроведување на научно-истражувачки проекти; Способност за дизајнирање и раководење со проекти во областа на културата во кибернетичката ера, и културните и креативните индустрии.
комуникациски вештини	Способност за размена на заклучоци и предлози со аргументирање и со рационално поткрепување на истите, како со стручни, така и со нестручни лица, јасно и недвосмислено. Вештини за проектно менаџирање на научно-истражувачка работа; Вештини за менаџирање на проекти од областа на културните и креативните индустрии; Вештини за проектно менаџирање на научно-истражувачка работа и академска комуникација на меѓународен план.
вештини на учење	Способност за препознавање на личната потреба за понатамошно знаење и способност за независно и самостојно делување при стекнувањето нови знаења и вештини во современото културно милје, односно во културата во ерата на кибернетиката. Способност за преземање одговорност за понатамошен професионален развој и усовршување.

Генерички специфични компетенции:

Очекувани продобивки од учењето (learning outcomes) на ниво 7 (втор циклус на студии) според европската квалификациска рамка за доживотно учење:

а) На ниво на **знаење**:

- Знаење кое е употребливо и може да се користи во рамките на студиите од областа на културата во ерата на кибернетиката како основа за оригинални истражувања;

- Знаење за современите теории од областа на културата во ерата на кибернетиката;
- Знаење за теориските и практичните импликации на информатичко-комуникациските технологии, новите културни феномени и современиот општествен контекст;
- Знаење од областа на процесот на глобализацијата и промените во социокултурната сфера.

б) На ниво на **вештини**:

- Вештини за критичко размислување и анализа на литература од областа на теоријата на културата и информатичко-комуникациските технологии;
- Вештини за истражување и анализа на современите социокултурни појави и процеси, како и вештини за презентација и академско пишување на научни публикации;
- Вештини за проектно менаџирање на научно-истражувачка работа;
- Вештини за менаџирање на проекти од областа на културните и креативните индустрии;

в) На ниво на **компетенции**:

- Способност за анализа на современите социокултурни појави и процеси, настанати како резултат на појавата на информатичко-комуникациските технологии;
- Способност за креирање и евалуација на културни и образовни политики;
- Способност за дизајнирање и спроведување на научно-истражувачки проекти;
- Способност за дизајнирање и раководење со проекти во областа на културата во кибернетичката ера, и културните и креативните индустрии.

Профил и работни места за кои е оспособен:

Студиската програма – „Постдипломски студии од областа на културата во ерата на кибернетиката “ ги задоволува образовните потреби во следниве области:

а) Магистер по културологија кој со завршените постдипломски студии може својата кариера да ја продолжи на некој од државните или приватните универзитети како професор на повеќе предмети од областа на културата и информатичко-комуникациските технологии.

б) Аналитичар на современите теории од областа на културата и информатичко-комуникациските технологии;

б) Експерт во областа на културата во ерата на кибернетиката кој ќе биде оспособен и компетентен да ги толкува и објаснува актуелните социокултурни

промени и да предлага насоки за креирање и имплементирање на соодветни културни и образовни политики;

з) **Истражувач** кој ќе биде обучен да ги истражува и толкува современите теории и актуелните трендови во областа на културата и информатичко-комуникациските технологии, како и нивното значење во еден поширок општествен контекст;

д) **Проектен менаџер** кој ќе биде оспособен да учествува во креирањето и раководењето на проекти во рамките на културните институции, како и проекти од областа на културните и креативните индустрии.

Академски назив и степен:

Студентите кои ќе ја завршат оваа студиска програма ќе се стекнат со звање **Магистер по културологија**.

Студиска програма

Научно поле:

511. Социологија

Научна област:

51110. Социологија на културата

Траење на студиите и кредити

Двогодишните постдипломските студии траат 4 семестри и носат 120 кредити, при што во третиот семестер може да се пријави магистерскиот труд. Кредитите се распределени по семестри, така што четирите задолжителни предмети носат вкупно 60 кредити, трите изборни предмети треба вкупно да носат 30 кредити. По освојувањето на овие кредити кандидатот се стекнува со право за пријавување на магистерски труд. Изработката и одбраната на магистерскиот труд се вреднува со дополнителни 30 кредити. Со завршување на постдипломските студии кандидатот освојува 120 кредити.

За студентите што слушаат двогодишни постдипломски студии (120 кредити)

Студиски предмети	Часови и кредити по семестри				Часови и кредити по семестри			
	I		II		III		IV	
	Час. дир. нас.	Кредити	Час. дир. нас.	Кредити	Час. дир. нас.	Кредити	Час. дир. нас.	Кредити
ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ								
СК2-301 Култура и идентитет	26	12						
СК2 -302 Методологија на истражувања од областа на културата во ерата на кибернетиката	13	6	13	6				
СК2 -303 Културата и комуникациите во ерата на кибернетиката	26	12						
СК2-304 Кибер психологија			26	12				
ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ИЗБОРЕН (еден од листата)								
СК2 -305 Култура и дигитализација			26	12				
СК2 -306 Родот и сексуалноста			26	12				
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ (два од листата)								
СК2 -307 Културни политики и културни институции					22	10		
СК2 -308 Култура, град и општество					22	10		
СК2 -309 Културна географија					22	10		
СК2 -310 Мултимедиски информационални системи					22	10		
СК2 -311 Феноменологија на филмската комуникација					22	10		
СК2-312 Визуелна култура					22	10		
Задолжително избран предмет од Универзитетската листа						10		
СК2 - Изработка и одбрана на магистерски труд								30
Кредити		30		30		30		30
Вкупно								120

Листа на предмети

а) Задолжителни предмети: Првите четири предмети од долунаведената листа А (Култура и идентитет, Методологија на истражувања од областа на културата во ерата на кибернетиката, Културата и комуникациите во ерата на

кибернетиката и Кибер психологија), се задолжителни за сите студенти. Што се однесува до петиот задолжителен, студентите ќе можат да изберат еден од двата предложени предмети од листата Б, и тоа: Култура и дигитализација или Родот и сексуалноста. Со изборот на петиот задолжителен предмет, а во комбинација со изборните предмети, студентите ќе можат да го насочат својот потесен интерес и истражувачки труд во една од следните области: општествените или хуманистичките науки.

Листа на предмети А

СК2-301 Култура и идентитет

СК2-302 Методологија на истражувања од областа на културата во ерата на кибернетиката

СК2-303 Културата и комуникациите во ерата на кибернетиката

СК2-304 Кибер психологија

Листа на предмети Б

СК2-305 Културата во кибернетичкиот простор

СК2-306 Родот и сексуалноста

б) Изборни предмети: Се избираат два предмети од листата на можни изборни предмети. Третиот предмет е од Универзитетската листа на предмети. Сите изборни предмети треба да изнесуваат вкупно 30 кредити.

Листа на изборни предмети В

СК2-307 Културни политики и културни институции

СК2-308 Култура, град и општество

СК2-309 Културна географија

СК2-310 Мултимедиски информационални системи

СК2-311 Феноменологија на филмската комуникација

СК2-312 Визуелна култура

Настава и наставни обврски

Студиската програма се изведува врз семестрален принцип. Настава се изведува доколку се формира група од 5 или повеќе кандидати. Во спротивно се организира менторски систем (консултации и семинари). Испитите по ислушаните предмети пожелно е да се полагаат до крајот на секој семестар. Кандидатите не

можат да полагаат испити од изборните предмети доколку претходно не ги положиле испитите од задолжителните предмети.

Покрај полагањето на испитите од студентите се очекува активно учество на часовите, изработка на семинарска работа, есеј, учество во реализација на проекти итн. При тоа, секој наставник, во рамките на својот предмет, ги прецизира поделните активности, врз основа на кои студентите ќе го соберат потребниот број на бодови. Студентите задолжително изготвуваат семинарски труд за сите предмети како предуслов за полагање на испитот.

Трансфер на кредити и мобилност

Мобилноста на студентите е овозможена преку признавање на кредити од спроведени активностина останати студиски програми, доколку определена студиска програма е слична со соодветната студиска програма.

При премин на студентите од специјалистички на магистерски студии, како и од една на друга насока, положените предмети кои се оценети како вклопливи во програмскиот дизајн на насоката се трансферираат во целост. При премин од други факултети важат критериумите на ЕКТС, а основа за трансфер на кредити е програмата по која кандидатот го подготвувал и полагал испитот.

Студентите ќе бидат во можност да бираат од листа на изборни предмети кои се на располагање во Институтот или на другите единици во УКИМ за да го обезбедат потребниот број кредити.

Начин на оценување

Студентот во текот на следењето на предметот може да освои вкупно 100 поени. Од бројот на освоените поени зависи конечната оценка.

Оценката се формира според следниот систем на оценување:

<50 =	5	F
51 – 60 =	6	E
61 – 70 =	7	D
71 – 80 =	8	C
81 – 90 =	9	B
91 - 100 =	10	A

Оценувањето на постигнатите резултати е квантитативно. Завршното оценување за секој предмет соодветно се изразува со оценка од 5 до 10, каде оценка 5 означува недоволен успех. Во оценувањето се применува и оценување со еквивалентот на нумеричката оцена: A,B,C,D,E,F.

Квалитетот на наставниот процес и на наставниците за секој од предметите ќе се следи и оценува врз основа на евалуациони листи, креирани според стандардите на УКИМ и ќе му бидат доставени на секој студент по завршувањето на активностите на предметот но пред полагањето на завршениот испит.

Оценувањето за секој од предметите се врши според следниве параметри:

- завршен испит 60 % (минимум 40 %)
- семинарски труд 20 % (минимум 10 %)
- активност на предавања 20 % (минимум 10 %)

Задолжителни и изборни активности:

Бројот на кредитите за определени предметни програми се утврдува врз основа на оптоварувањето на студентот изразено преку: посета на предавања, учество на успешно реализирани вежби, семинари, успешно реализирана практична работа, изработка на семинарска работа, презентација на семинарска работа, теренска работа, самостојна/домашна работа, учење во библиотека, менторство на други студенти, изработени или реализирани проекти и сл.

Во овој контекст оптовареноста на студентот е помала доколку постдипломските студии траат една година. Наставната програма е, исто така, помала ако овие студии се во траење од два семестра вклучувајќи го изработувањето на магистерскиот труд.

Магистерски труд:

Преку магистерскиот труд кандидатот треба да покаже оспособеност за изработка на самостоен научен труд, во кој преку анализата и систематизацијата на релевантната научна литература ќе создаде поширока теоретска рамка за изработка и реализација на конкретно истражување. Обемот на магистерскиот труд е од 100 – 120 страници (големина на букви 12, проред 1,5).

Дополнителни активности во функција на подигнување на квалитетот на образованието:

Постдипломците за време на студиите ќе бидат задолжително вклучени во неколку изборни активности како што се учество во научни истражувања, учество на домашни и меѓународни конференции и други форми на ангажирано учество.

Преку овие активности се надеваме дека на студентите, преку призмата на науката и практиката, ќе им овозможиме согледување и толкување на актуелните состојби во сферата на културата во кибернетичката ера и ќе ги оспособиме за

давање на насоки во смисла на креирање и реализирање на соодветни културни политики и друг вид на научен и општествен ангажман.

Наставен кадар:

Проф. д-р Ганка Цветанова, вонреден професор, Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Предмет: Култура и идентитет, Културата во кибернетичкиот простор, Културни политики и културни институции

Проф. д-р Емилија Симоска, редовен професор, Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Предмет: Културата и комуникациите во ерата на кибернетиката

Проф. д-р Петар Атанасов, редовен професор, Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Предмет: Методологија на истражувања од областа на културата во ерата на кибернетиката

Проф.д-р Данчо Давчев, редовен професор, Универзитет за Информатички науки и технологии во Охрид
Предмет: Мултимедиски информационални системи

Доц. д-р Горан Јанев, доцент, Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Предмет: Култура, град и општество

Проф. д-р Слободанка Марковска, редовен професор, Филозофски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Предмет: Родот и сексуалноста

Проф. д-р Стефан Бужаровски, редовен професор, Универзитет Бирмингем – Англија
Предмет: Културна географија

Проф. Владимир Блажевски, редовен професор, Факултет за драмски уметности, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

Предмет: Феноменологија на филмската комуникација, Визуелна култура и изведувачки уметности

Доц. д-р Маријана Марковиќ, доцент, Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

Предмет: Кибер психологија

Доц. д-р Елеонора Серафимовска, доцент, Институт за социолошки и политичко правни истражувања, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

Предмет: Кибер психологија

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

Задолжителни предмети

Предметна програма од втор циклус студии					
1.	Наслов на наставниот предмет	Култура и идентитет			
2.	Код	СК2-301			
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје			
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година/семестар	прва, зимски	7.	Број на ЕКТС	12
8.	Наставник	Проф. Д-р Ганка Цветанова ganka968@yahoo.com			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот се занимава со проучување на двата најчесто употребувани поими во современиот дискурс – културата и идентитетот, поточно со скриените механизми на моќта на културата, особено при конструкцијата на етничкиот и националниот идентитет, како и со темите коишто ја проучуваат интерактивната спрега помеѓу културата и глобализацијата. Во рамките на овој предмет, комбинирајќи повеќе научни дисциплини како теорија на културата, социологијата, социјалната и културната				

	<p>антропологија, студентите ќе се запознаат клучните концепти и теории кои го даваат современото толкување на културата и идентитетот, како и да го согледаат влијанието на културата во процесот на социјализацијата и енкултурацијата на човекот, како и при конструкцијата на индивидуалниот и колективниот идентитет. Преку изучувањето на овој предмет, студентите ќе имаат можност да создадат аналитичка и теоретска платформа која ќе им овозможи критичко согледување на современите социо-политички и општествени текови, но и да ги подготви за теориска анализа на актуелните состојби и академско пишување.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во предметот 2. Култура <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на поимот култура - толкување на концептот наречен култура - теории за културата 3. Човекот и културата <ul style="list-style-type: none"> - улогата на културата во еволуцијата на човекот - улогата на културата во процесот на социјализација - улогата на културата во процесот на енкултурација 4. Идентитет <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на поимот идентитет - личен идентитет - колективен идентитет - релативноста на идентитетот во однос на контекстот - динамичката природа на идентитетот 5. Културен идентитет <ul style="list-style-type: none"> - човекот како „културно суштество“ - дефинирање на поимот културен идентитет - одредници на културниот идентитет - стереотипи, поткултура, супкултура - јазикот како културен идентификатор - религијата како културен идентификатор 6. Етнички идентитет <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на поимот „етникум“ - одредници на етничкиот идентитет - културата како основа за самоидентификација - примордијалистички, инструменталистички и конструктивистички правец при дефинирањето на поимот „етнички идентитет“ 7. Нација и национализам <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на поимот нација - постанок и историски развој на феноменот „нација“ - дефинирање на поимот „нација“ преку културата - национализмот како политички проект - дуалната идеологија на национализмот - западен / граѓански концепт на национализам - источен / етнички концепт на национализам 8. Културни различности и општествена интеграција <ul style="list-style-type: none"> - право на култура - право на различност

	<ul style="list-style-type: none"> - културни права - културните разлики во контекст на културните права <p>9. Мултикултурализам</p> <ul style="list-style-type: none"> - мултикултурализмот како теорија, идеологија и политички концепт - предизвиците на мултикултурните општества во 21 век <p>10. Култура и глобализација</p> <ul style="list-style-type: none"> - културна глобализација или глобализација на културата 					
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавања, проектни работилници, индивидуални и групни консултации, презентации на изработени проекти, идејни скици, семинарски трудови или есеи. Од студентите ќе се очекува да изработат скица за научно-истражувачки проект како дел од финалниот испит.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	26 часови				
14.	Распределба на расположливо време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	18часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	8часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10часови		
		16.2.	Самостојни задачи	10часови		
		16.3.	Домашно учење	20часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	презентиран семинарски труд				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите, колегиуми				
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вилијамс, Р	Култура	Матица македонска	1996
		2.	Малуф, А	Погубни идентитеи	Матица македонска	2001
3.		Цветанова, Г	Културните разлики и	Институт за економски	2007	

				<i>оптествена та интеграција : Македонија пред и по Рамковниот договор</i>	стратегии и меѓународн и односи – Охрид	
		4.	Thomas, J., A., Schwarcbaum, E. S.	<i>Culture and Identity: Life Stories for Counselors and Therapists</i>	SAGE Publication, Inc	2001
		5.	Атанасов, П	<i>Мултикулт урализмот како теорија политика и практика</i>	Евро- Балкан Пресс	2003
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Tomlinson, J	<i>Globalisation and culture</i>	The University of Chicago Press	1996	
	2.	Гирц, К.	Толкување на културите	Магор	2007	
	3.	Андерсон, Б.	<i>Замислени заедници - Размислува ња за потеклото и ширењето на национализ мот</i>	Култура	1998	

Предметна програма од втор и трет циклус студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на истражувања од областа на културата во ерата на кибернетиката
2.	Код	СК2- 302
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања			
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор			
6.	Академска година/семестар	Прва/ зимски	7.	Број на ЕКТС	12
8.	Наставник	Проф. д-р Петар Атанасов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положување на сите задолжителни предмети			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на предметот е студентите да се запознаат со потребата, целта и технологијата на научните истражувања и да се оспособат за самостојно дефинирање и операционализирање на истражувачки проект, како и негова апликација во практиката. Студентите, исто така, ќе се оспособат за презентирање на сознанијата од истражувањата. Методологија на научни истражувања е предмет во кој студентите ќе ги изучуваат основите на научните истражувања, создавањето на научните сознанија и запознавањето со научните техники за доаѓање до научните сознанија.</p> <p>Генерички компетенции:</p> <p>Студентите по овој предмет ќе бидат оспособени за дефинирање на истражувачкиот проблем и подготвување на научноистражувачки проект. Студентите ќе може практично да дизајнираат конкретно истражување и да учествуваат во дел од неговата реализација во текот на изработката на магистерскиот труд.</p> <p>Студентите ќе поминат и практична обука на терен како млади истражувачи и ќе се запознаат и со теренската работа и прибирањето на податоци.</p> <p>Студентите ќе се оспособат да ги користат традиционалните во комбинација со современите техники на истражувања.</p> <p>Специфични компетенции:</p> <p>Студентите ќе бидат оспособени за самостојно реализирање на научно истражување, но и ќе бидат оспособени да работат во научни тимови.</p> <p>Студентите ќе бидат оспособени за истражувања во областа на комуникациите, пред се, во областа на културните студии.</p> <p>Студентите ќе научат како да создадат, спроведат и верифицираат научни сознанија на полето на културата, културните творби и културните политики и институции.</p> <p>Студентите ќе се оспособат за истражувања и на полето на културните студии и анализа во медиумите, уметностите и културните производи воопшто.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Вовед</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епистемологија 2. Наука и истражување 3. Методи на стекнување на знаење 4. Дефинирање на проблем 				

	<p>Основен концепт на истражување</p> <p>5. Концепт 6. Варијабли 7. Дефиниции - концептуални и операционализација 8. Хипотези - видови и формулација</p> <p>Дизајнирање на примерок</p> <p>9. Основни елементи 10. Видови примероци 11. Квалитативни техники 12. Квантитативни техники</p> <p>Планирање на истражувачки проект</p> <p>13. Преглед на литература 14. Единица на анализа, примерок, метод на селекција 15. Анализа на податоци 16. Пишување извештај</p> <p>Истражувања во културата</p> <p>17. Истражувања во медиумите 18. Истражувања во уметностите 19. Истражувања преку културното творештво 20. Истражувања преку културните политики и институции</p> <p>Предметот ќе се слуша во еден семестар со вкупен фонд од 20 часови. Потребно е студентите да потрошат уште 20 часови на учење. Истовремено, учеството во научен проект на Институтот ќе биде задолжителна практика. Неделно ќе има 4 контакт часови настава.</p>			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Наставата се изведува преку предавања, дискусии и вежби, како и преку индивидуални или групни семинарски трудови. Во текот на изведување на вежбите студентите ќе имаат прилика да ги презентираат своите идеи за истражување или да претставуваат резултати од други истражувања со посебен осврт на методолошкиот приод.</p> <p>Од студентите ќе се очекува да изработат скица за научно-истражувачки проект како дел од финалниот испит.</p> <p>Оценувањето се врши според следниве параметри:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завршен испит - 60% • Практична работа - 20% • Присуство и активност на предавањата - 20% 			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	26 часови предавања		
14.	Распределба на расположливо време	5 недели		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	18 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	8 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	20 часови
17.	Начин на оценување			

	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (Ф)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (Е)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (Д)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (Ц)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (Б)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (А)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		<ul style="list-style-type: none"> - проектни задачи 20 % (минимум 10 %) - активност на предавања 20 % (минимум 10 %) 			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на предметот ќе се следи во текот на целиот семестар. На крајот од предавањата и завршените семинарски и истражувачки задачи ќе биде извршена задолжителна евалуација на предметот и професорот.			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маркус, Банкс	Визуелни методи во општествени истражувања,	Табернакул, Скопје.	(2009)
		2.	Thanh V. Tran,	Developing Cross-Cultural Measurement	Oxford University Press	(2009)
3.	Dr. Klaus H. Krippendorff	Content Analysis: An Introduction to Its Methodology,	University of Pensilvania	(2004)		
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Henry Jenkins	Textual	Routledge,	(1992)	

				Poachers: Television Fans (Studies in Culture and Communication),	New York	
		2.	Nick Couldry	Inside Culture: Re-imagining the Method of Cultural Studies,	Sage	(2000)
		3.	Mimi White,	James Schwoch Questions of Method in Cultural Studies,	Wiley-Blackwell	(2006)

Предметна програма од втор циклус студии						
1.	Наслов на наставниот предмет	Културата и комуникациите во ерата на кибернетиката				
2.	Код	СК2-303				
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања				
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година/семестар	втор	7.	Број на ЕКТС	12	
8.	Наставник	Проф. д-р Емилија Симоска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Генерички компетенции: <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање на студентите со процесот на комуникација преку дигиталните медиуми • Запознавање со заемното влијание на културата и процесот на комуникација, посебно преку дигиталните медиуми • Оспособување на студентите за истражувања на наведените процеси Специфични компетенции: Студентите ќе бидат оспособени за истражувања во областа на комуникациите преку дигиталните медиуми					

	Студентите ќе бидат оспособени за истражувања на заемното влијание помеѓу културата и дигиталната комуникација. Студентите ќе се оспособат за анализа на наведените процеси во функција на изработка на комуникациски стратегии преку дигиталните медиуми			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Овој предмет е посветен на анализа на процесот на заемно влијание помеѓу комуникацијата преку дигиталните медиуми и културите. Во воведниот дел ќе се изучуваат современите комуниколошки теории кои ја третираат комуникацијата преку дигиталните медиуми, кои ја даваат теоретската рамка и основниот појмовно- категоријален апарат. Јадрото на предметот се однесува на одделните типови на дигитални медиуми и нивната детерминираност од спецификите на културата, но и процесот на повратно влијание. Конкретно ќе биде посветено внимание на сите типови на дигитални медиуми, нивните комуникациски можности, како и облиците на взаемна детерминираност со културните специфики. Во рамки на предметот ќе бидат опфатени и методите за истражување на дигиталните медиуми во контекст на дадената култура. Предметот ги опфаќа и етичките, политичките и правните аспекти на комуникацијата преку дигиталните медиуми. Посебен блок е предвиден за анализа на импликациите на глобализацијата, новите облици на социјализација преку дигиталните медиуми и феноменот на дигиталниот империјализам.</p> <p>Предметот ќе се слуша во еден семестар со вкупен фонд од 30 часови. Истовремено, учеството во истражувачки проект на Институтот ќе биде задолжителна практика. Задолжителна е и една анализа која мора јавно да се презентира.</p>			
12.	<p>Методи на учење: Методолошкиот приод во наставата ќе биде интерактивен. 50% од часовите ќе бидат резервирани за вежби и истражувања. Студентите ќе добиваат и соодветни проектни задачи кои би биле презентирани за време на вежбите. Последниот блок часови е резервиран за дебата и презентации.</p> <p>Кандидатите се должни да подготват еден проект, по слободен избор и во договор со професорот. Кандидатот полага испит по завршување на предавањата и по прифаќањето на проектот.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	26 часа		
14.	Распределба на расположливо време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	18 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	8 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	20 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		60 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови

	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Barker C	<i>Cultural Studies</i>	Sage, London	2009
		2.	Cavanagh A	<i>Sociology in the Age of Internet</i>	McGraw Hill, Berkshire	2007
		3.	Hanrahan N. Jacobs M	<i>Blackwell Companion to Sociology of Culture</i>	Blackwell Publishing Ltd., Oxford	2005
		4.	Sedwick P., Edgar A.	<i>Cultural Theory, the Key Thinkers</i>	Routledge, London	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Bauman Z.	<i>Modernity and Ambivalence</i>	Cambridge PP	1991
2.		Featherstone M	<i>Undoing Culture: Globalization, Postmodernism and Identity</i>	Sage, Newbury Park	1995/2003	

Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Кибер Психологија		
2.	Код	СК2-304		
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања		
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус		
6.	Академска година/семестар	втор	7.	Број на ЕКТС
				12
8.	Наставник	Доц.д-р Маријана Марковиќ Доц. д-р Елеонора Серафимовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	/		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Следењето на предметот Цсбер психологија на студентите ќе им овозможи да ги истражуваат и запознаваат психолошките аспекти на средината која ја создаваат компјутерите и вонлинег мрежите. Преку планираните наставни содржини студентите ќе бидат во можност да го разберат и објаснат начинот на кој луѓето се доживуваат и однесуваат во цсбер просторот. Содржината на предметот е насочена кон два аспекта кои интернетот ги има во модерното општество: промените во доживувањето на селфот и идентитетот како и рефлексииите на овие промени врз квалитетот на социјалните релации.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Основни психолошки карактеристики на кибер- просторот <ul style="list-style-type: none"> • вМрежатаг како интелект и како вселфг • Ефектот на ослободувањето на инхибициите во кибер-просторот • Улогата на аватарите во мултимедијалните разговори на интернет • Цсбер просторот како вземјаг на соновите и илузиите 2. Психологијата на личноста во кибер- просторот <ul style="list-style-type: none"> • Менаџирање на идентитетот во кибер- просторот • Типологии на личноста во кибер-просторот • Зависноста од компјутерите и кибер -просторот • Регресивно однесување во кибер - просторот • Полов идентитет во кибер - просторот • Како и зошто луѓето го менуваат сопствениот кибер - простор 3. Психологијата на интерперсоналните релации во кибер-просторот <ul style="list-style-type: none"> • Релациите во реалниот свет наспроти релациите во кибер - просторот • Психологијата на текст-релациите • Романсите во кибер - просторот • Како можат да се разрешуваат конфликти на интернет 4. Групната динамика во кибер- просторот <ul style="list-style-type: none"> • Социјалната психологија во кибер- просторот • Групи на поддршка во кибер- просторот • Комуникација преку пишувани текст на интернет • Манаџирање на девијантното поведение на групите за разговор на интернет 			

	<p>5. Истражувачки методи во кибер- просторот</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објавување на текстови на интернет • Студии на случај на дигиталните форми на живот • Етика во истражувањето на кибер - просторот • Постапки во истражувањето на групите кои комуницираат преку интернет 				
12.	<p>Методи на учење:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Студија на случај 2. Интерактивно учење 3. Тимска работа (изготвување на проекти) 4. Лабораториски вежби 5. Предавања-теоретска настава 				
13.	Вкупен расположлив фонд на време			26 часови	
14.	Распределба на расположливо време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	18 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	8 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Презентиран семинарски труд		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Makedonski		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Квалитетот на наставата ќе се следи преку евалуација која ќе се спроведува со студенти и колеги		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	John Suler	The psychology of cyberspace	Хипертекст http://www-usr.rider.edu/~suler/psycyber/psycyber.html	1996	
		2.	Ravindra Thakur	Cyber Psychology	Global Vision Pub	2011	
		3.	Shery Turkle	Alone together: Why do we expect more from technology and less from each	Perseus Books Group	2011	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	John Palfrey, Urs Gasser	Born digital	Basic books	2008	
		2.	<u>Sara Kiesler</u>	Culture of the Internet	Psychology Press	2007	
		3.	<u>Jayne Gackenbach</u>	Psychology and the Internet, Second Edition: Intrapersonal, Interpersonal, and Transpersonal Implications	Academic Press	2006	

Предметна програма од втор циклус студии					
1.	Наслов на наставниот предмет	Културата во кибернетичкиот простор			
2.	Код	СК2 - 305			
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, УКИМ - Скопје			
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус студии			
6.	Академска година/семестар	втор	7.	Број на ЕКТС	12 - со соодветно ниво на

					оптоварен ост
8.	Наставник	Проф. д-р Ганка Цветанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Завршен прв циклус студии			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Основната цел на предметот е разбирањето на теорискиот дискурс поврзан со дигитализацијата на културата и културното наследство, и неговата практична апликација. Преку предметот студентите треба да добијат увид во различните аспекти кои директно влијаат на формирањето на дигиталната култура и дигитализацијата на културното наследство. Содржините ќе бидат претставени и преку текстови од пакет за курсот, со цел да се добие увид во теориските дисциплини, односно области кои го обработуваат феноменот. Семинарските работи треба да развијат аналитичка моќ и критички однос кон теориската литература од една страна, и синтеза во заклучоците од друга страна. Семинарските работи треба да произлезат и од мини истражувачки проекти со квантитативен и квалитативен пристап според изборот на кандидатот. Дигитализацијата на културните артефакти треба да доведе до инсајдерско искуство во создавањето дигитални архиви, бази со метаподатоци и статистичка обработка на дигиталните каталози. Вклучувањето во социјалната мрежа обликувана специјално за овој предмет треба да ја интензивира комуникацијата со содржините од предметот во виртуелната реалност.</p> <p>Генерички компетенции на предметот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студентите да бидат оспособени за научно толкување и разбирање на комплексниот феномен на културното наследство; - студентите да бидат оспособени да пристапуваат мултидисциплинарно во анализата на феномените поврзани со културното наследство; - студентите да стекнат практични компетенции во употребата на различните методи за пристап во анализата на современите културни феномени. <p>Специфични компетенции на предметот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студентите да бидат оспособени за дигитализирање и каталогизирање на културното наследство; - студентите да бидат оспособени за дизајнирање и реализација на мали истражувачки проекти за специфичните аспекти на културното наследство; - студентите да градат социјални мрежи со специфична научна и уметничка насоченост. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед (филозофско-естетички аспекти) <ul style="list-style-type: none"> - трансформација на културниот феномен во 21 век, дигитална култура и културата во дигиталната ера, формирање на културно наследство 2. Социолошки и економски аспекти <ul style="list-style-type: none"> - вредности, идентитет, дискриминација и нееднаквост, културното наследство како јавно добро, трошоци за дигитализација 3. Правни аспекти <ul style="list-style-type: none"> - авторско право и сродни права 4. Технички аспекти <ul style="list-style-type: none"> - дигитализација - оригинална опрема и носачи (состав, траење, справување, чување, одржување на опремата, недостиг на формати) - дигитална технологија (хардвер и софтвер) - стандарди за конверзија 				

	<ul style="list-style-type: none"> - дигитални формати - миграција - системи за чување и копии - времетраење на процесот - услови за работа и заштита на здравјето на архивистот <p>5. Архивистички аспекти</p> <ul style="list-style-type: none"> - метаподатоци - каталогизација - Даблиново јадро 			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Наставата ќе биде организирана преку предавања за содржините предвидени во секоја од методските единици; дискусија и анализа на предадениот и прочитаниот материјал; изработка на семинарска работа за секоја методска единица и дискусија по изработените семинарски работи; изработка на мини истражувачки проекти; приказ на аудио и видео материјали за дигиталните форми на култура и дигиталното архивирање на културното наследство; практични вежби во дигиталното архивирање на културните артефакти и формирање бази со метаподатоци.</p> <p>Студентите ќе добијат посебно подготвен <i>пакет за курсот</i> во пе-де-еф формат со извадоци од актуелната литература во моментот на одржување на предавањата. Групата ќе формира и социјална мрежа во која ќе бидат поставени клучните термини од предавањата, дигитализираните аудио и видео материјали и пребарувањето според метаподатоци.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	26 часови настава и 26 часови други форми на активности.		
14.	Распределба на расположливо време	Предметот ќе се слуша во еден семестар со вкупен фонд од 30 часови. Потребно е студентите да потрошат уште 30 часови на учење, дигитализација на културни артефакти и учество во социјална мрежа. Неделно ќе има 6 директни контакт часови настава.		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	18 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	8 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	20 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		50 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)

		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на 21 час; 2 семинарски работи; учество во дигитализација и каталогизација на културни артефакти; и учество во социјална мрежа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски наставен јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на предметот ќе се следи во текот на целиот семестар. На крајот од предавањата и завршените семинарски и практични задачи ќе биде извршена задолжителна евалуација на предметот и професорот.				
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Schüller, Dietrich (Ed.)	<i>The Safeguarding of the Audio Heritage: Ethics, Principles and Preservation Strategy</i> http://www.iasa-web.org/safeguarding-audio-heritage-ethics-principles-preservation-tc03	IASA-TC03	/
		2.	Bradley, Kevin (Ed.)	<i>Guidelines on the Production and Preservation of Digital Audio Objects</i> www.iasa-web.org/tc04/audio-preservation	IASA-TC04	2009

		3.	Bradley, Kevin & Ilse Assmann	<i>Ethical Principles for Sound and Audiovisual Archives.</i> IASA Special Publication No. 6 http://www.iasa-web.org/ethical-principles	IASA-TC04	/
		4.	Димитрије Бужаровски	Osnovi na digitalnoto arhivirawe na avukot http://mmc.edu.mk/IRAMbooks/books/OsnovDigArh.pdf	ИРАМ	2002
	22.2.	<u>Дополнителна литература</u>				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Hand, Martin	<i>Making Digital Cultures: Access Interactivity and Authenticity</i>	Ashgate	2008
		2.	Zrzywa, A. (Ed.)	<i>New Trends in Multimedia and Network Information Systems</i>	Amsterdam: IOS Press	2008
		3.	Cameron, Fiona (Ed.)	<i>Theorizing Digital Cultural Heritage: A Critical Discourse</i>	Cambridge: MIT Press	2007
		4.	Lang, Caroline (Ed.)	<i>Responsive Museum: Working with Audiences in the Twenty-First Century</i>	Abingdon, Oxon: Ashgate Publishing	2006

		5.	Kitayama, Shinoby & Dov Cohen (Eds.)	<i>Handbook of Cultural Psychology</i>	New York: The Guilford Press	2007
		6.	Castels, Manuel	<i>The Internet Galaxy: Reflections on the Internet, Business, and Society.</i>	Oxford University Press	2001

Предметна програма од втор циклус студии						
1.	Наслов на наставниот предмет	Родот и сексуалноста				
2.	Код	СК2-306				
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошк и политичко-правни истражувања				
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година/семестар	втор	7.	Број на ЕКТС	12	
8.	Наставник	Проф. д-р Собојанка Марковска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Наставните содржини во овој предмет се насочени кон критичко преиспитување и превреднување на востановените претпоставки за мажите и жените, мажественоста и женственоста и нивните меѓусебни релации кои лежат во срцето на културата и општеството; да ја анализираат дискрепанцата помеѓу рамноправноста како универзална вредност од една страна, и истрајните обрасци на доминација во однос на родот, расата, класата, религијата, етницитетот, од друга страна.</p> <p>Исходна позиција во анализата на родовите улоги, идентитети и релации претставуваат теориските дострели на феминистичките/родовите истражувања, кои во методолошка смисла се од интердисциплинарна природа. За да се остварат овие задачи предмет на анализа се клучните поими: полот, родот како социјална конструкција, сексуалноста и родовата сензибилизација.</p> <p>Посебен акцент е ставен врз откривањето на механизмите и начините на кои се зцврствувале родовите идентитети во историјата што придонесувало за родова нееднаквост, но и врз актуелните политики на институциите во современиот свет на планот на подобрување на статусот на родовата рамноправност.</p> <p><u>Генерички компетенции:</u></p> <p>Главната цел на овој предмет е да ги запознае студентите со сознанијата на</p>					

	<p>модерните феминистички/родови истражување во насока на критичко преиспитување на родовите релации во дијахрониски и синхрониски контекст и да им помогне да осознаат дека родовите улоги, идентитети и релации на мажите и жените се општествени конструкции, создавани преку институциите, јавните политики, интеракциите и општествените структури.</p> <p><u>Специфични компетенции:</u> Преку изучувањето на овој предмет, студентите ќе имаат можност да студентите да се здобијат со родова сензитивност што ќе им овозможи не само подобро да ја разберат човековата култура туку и да ги поттикне на личен ангажман за унапредување на родовите релации во индивидуалниот и/или општествениот живот. Студентите ќе се оспособата за создавање на аналитичка и теоретска платформа која ќе им овозможи критичко согледување на современите текови во сферата на прашањата врзани за родот и сексуалноста, како и во подготовката за теоретска анализа на актуелните состојби и академското пишување.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во предметот 2. Феминизам <ul style="list-style-type: none"> - раѓањето на феминизмот - подемот на феминизмот како социјално-политичко движење 3. Влијанието на политиките на феминизмот врз обликувањето на феминистичката, родовата и квир теоријата – осветлување на различните пристапи. 4. Дистинкција меѓу родот <ul style="list-style-type: none"> - родот како социјална конструкција - родот како биолошкиот пол. 5. Поим на сексуалноста дефинирање <ul style="list-style-type: none"> - практики - дискурси - сексуалната репродукција - сексуални ориентации - сексуални политики. 6. Дефинирањето на родовите идентитети и сексуалноста <ul style="list-style-type: none"> - преку расните аспекти - преку класните аспекти - преку етничките аспекти 7. Родот, сексуалноста и светото 8. Технологии за родот и сексуалноста 9. Културата и глобализацијата промислени од аспект на родот и сексуалноста 10. Родот, сексуалноста и деконструкција на идентитетот
12.	<p>Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавања, проектни работилници, индивидуални и групни консултации, презентации на изработени проекти, идејни скици, семинарски трудови или есеи.</p> <p>Од студентите ќе се очекува да изработат скица за научно-истражувачки проект како дел од финалниот испит.</p> <p>Квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на предметот ќе се следи во текот на целиот семестар. На крајот од предавањата и завршените семинарски и истражувањки задачи ќе биде извршена задолжителна евалкуација</p>

	на предметот и професорот.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		26 часа			
14.	Распределба на расположливо време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	18 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	8 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови		
		16.3.	Домашно учење	20 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бовоар, де С.,	<i>Вториот пол,</i>	Наша Книга, (1и 2 том), Скопје,	1989
		2.	Фуко, М.,	<i>Историја на сексуалноста (1и 2 том)</i>	Три, Скопје,	2003
	3.	Батлер, Џ.,	<i>Проблеми со родот,</i>	Евро-Балкан Пресс, Скопје	1999	
	4.	Мои, Т.	<i>,Сексуална/текстуална политика,</i>	Сигмапресс, Скопје,	2001	
5.	уред. К. Колозова,	<i>Хрестоматија на класични</i>	Евро-Балкан Пресс, Скопје	2003		

			<i>текстови од областа на родовата теорија,</i>	е,	
22.2.					
<u>Дополнителна литература</u>					
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.	Џордан, Г., Ведон, К.,	<i>Културна политика, класа, род и постмодерниот свет,</i>	Темплум, Скопје,	1992-2000	
2.	Браидоти, Р.,	<i>Недофатни тела,</i>	Скопје, македонска книга,	2003	
	Дејвис, Н.Ј.,	<i>Родот и нацијата,</i>	<i>Сигмапрес,</i> Скопје,	2001	
	Ристова-Астеруд,	<i>Феминистички теории за политиката</i>	Евро-Балкан Прес, Скопје,	2009	
	уред. С.Марковска и С.Симоновска	<i>Антропологија, зборник текстови</i>	Догер, Скопје,	1999	
	Буови, Ф.,	<i>Антропологија на религијата,</i>	Табернакул, Скопје,	2009	
	Левелен, Тед. Ч.,	<i>Политичка антропологија,</i>	Табернакул, Скопје,	2009	

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Културни политики и културни институции		
2.	Код	СК2-307		
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје		
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	втор		
6.	Академска година/семестар	прва, летен	7.	Број на ЕКТС
				10
8.	Наставник	Проф. Д-р Ганка Цветанова ganka968@yahoo.com		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Културната политика претставува промислена политичка акција насочена кон реализирање на интересите од областа на културата и кон сите оние прашања врзани за културниот развој на едно глобално општество. Предметот се занимава со проучување на политичката демензија на културата и нејзините механизми на моќ, при тоа анализирајќи ги постоечките модели на културни политики, произлезени како резултат на различното толкување на концептот наречен “култура“. Во рамките на овој предмет ќе бидат разгледани теориските и практичните аспекти при креирањето на различните модели на културни политики, инструментите и практиките неопходни за реализирање на културните политики, културните институции, како и начините на финансирање и менаџирање на истите. Предметот ќе се осврне и на културните и креативните индустрии како начин и можност за ставање на културата во функција на економскиот развој на државата. Преку изучувањето на овој предмет студентите ќе имаат можност да создадат теориска и аналитичка платформа која ќе им овозможи критичко согледување на сосотјбите во сферата на културата и општеството, но и актуелните глобализациски случувања. Судентите ќе се запознаат со современите концепти и модели на културни политики, стратешките дилеми при крирањето на културните политики, културните институции на локално, национално и меѓународно ниво, како и начините на управување и менаџирање со истите. Предметот има за цел да ги подготви студентите за креирање и спроведување на соодветни модели на културни политики како одговор на актуелните состојби и потреби во рамките на современото општество. Истовремено, преку изучувањето на овој предмет, студентите ќе бидат оспособени за управување и менаџирање со културните институции и проекти од областа на културата на локално, национално и меѓународно ниво.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. Вовед во предметот</p>			

	<p>2. Културата и општеството</p> <ul style="list-style-type: none"> - човекот, културата и општеството - општествените структури во културата - атрибутивна и дистрибутивна култура - културата како начин на живеење <p>3. Културна политика</p> <ul style="list-style-type: none"> - правото на култура – неотуѓиво човеково право - дефинирање на поимот културна политика <p>4. Модели на културни политики</p> <ul style="list-style-type: none"> - инструменти на културната политика - евалуација на културните политики - стратешки дилеми при процесот на креирање на културните политики - културата помеѓу традицијата и иновацијата - масовна или елитистичка култура <p>5. Културата и конформизмот</p> <ul style="list-style-type: none"> - политиката во функција на развојот на културата или политизација на културата <p>6. Културен развој</p> <p>7. Културно наследство</p> <ul style="list-style-type: none"> - концептот на културното наследство - категоризација на културното наследство - заштита и презентација на културното наследство - дигитализацијата како современа форма на заштита и презентација на културното наследство <p>8. Културни институции – менаџмент и економика</p> <p>9. Културни и креативни индустрии</p> <p>10. Меѓународна културна соработка</p>			
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавања, проектни работилници, индивидуални и групни консултации, презентации на изработени проекти, идејни скици, семинарски трудови или есеи. Од студентите ќе се очекува да изработат скица за научно-истражувачки проект како дел од финалниот испит.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	22 часови		
14.	Распределба на расположливо време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	7 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		60 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	презентиран семинарски труд				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите, колегиуми				
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Џордан, Г. и Ведон	<i>Културна политика: Класа, род, раса и постмодерниот свет</i>	Темплум	1999-2000
		2.	Манди, С	<i>Културна политика: краток водич</i>	Фондација Институт отворено општество – Македонија и Информативна канцеларија на Советот на Европа во Македонија	2000
		3.	Матарасо, Ф. и Ландри, Ч.	<i>Чин на урамнотежување: 21 стратешка дилема во културната политика</i>	Матица македонска	2000
4.		Драгичевиќ-Шешиќ, М. и Стојковиќ, Б.	<i>Култура: Анимација, Менаџмент, Маркетинг</i>	Темплум	2003	

22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Bennett, T.	<i>Cultural policy and cultural diversity: mapping the policy domain</i>	Council of Europe Publishing	2001
	2.	Бауман, З.	<i>Култура и друштво</i>	Просвета	1984
3.	Коковиќ, Д.	<i>Пукотине културе</i>	Просвета	1997	

Предметна програма од втор циклус студии					
1.	Наслов на наставниот предмет	Култура, град и општество			
2.	Код	СК2-308			
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошк ии полити;ко-правни истражувања			
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година/семестар	трет	7.	Број на ЕКТС	10
8.	Наставник	Доц. д-р Горан Јанев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Со овој предмет се приближуваат комплексните урбани студии до сродните теми од културните студии, а овие врски се толку многубројни и суштински да е повеќе потребно нивно аналитичко разлучување отколку афирмирање на заедничките области. Врската помеѓу културата, градот и општеството ќе биде истражена во историски, современ, глобален и локален контекст. Просторната анализа го овозможува ова појаснување и отвара нови истражувачки полиња. Зголеменото внимание на просторните аспекти на општественото човеково битисување ја овозможуваат оваа обединувачка платформа на урбаните културни студии.</p> <p><u>Генерички компетенции:</u></p> <p>Студентите ќе бидат запознаени со класичните и современите приоди на културните и урбаните студии и различните теоретски приоди, за можностите и ограничувањата на низата различни приоди и примената на современи</p>				

	<p>истражувачки методи. Носечките теоретски правци развиени во културните и урбаните студии внимателно поврзани во рамките на овој предмет ќе ги оспособи студентите да ги согледаат современите општествени преобразби во контекст на една поширока историска и развојна перспектива на взаемно влијание на капитал, моќ, уредување, и комуникациски системи.</p> <p><u>Специфични компетенции:</u></p> <p>Студентите ќе бидат оспособени за стручно, критичко и аналитичко користење на постоечката литература, конципирање на истражувачки проекти од предметната област, како и за подготовка на академски текстови и анализи.</p> <p>Интердисциплинарниот приод кој е суштествен за овој предмет ќе ги оспособи студентите да подготвуваат и учествуваат во интердисциплинарни научни истражувачки тимови и проекти што всушност ги оспособува за работа во современи академски институции.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Историја на културни и урбани студии и процеси на урбанизација <ul style="list-style-type: none"> - Историски развој на студиите на културата - Историски развој на студиите на градот - Историски процеси на урбанизација 2) Класични урбани културни теории <ul style="list-style-type: none"> - Основоположници - интердисциплинарност - Трајни вредности и патокази 3) Современи урбани културни теории <ul style="list-style-type: none"> - Просторен пресврт во општествените науки - Критика и препород - Водечки правци 4) Просторот како аналитичка перспектива <ul style="list-style-type: none"> - Просторна анализа - Просторни практики - Просторна имагинација 5) Јавни простори <ul style="list-style-type: none"> - Приватен и јавен простор - Наменска поделба на јавниот простор - Јавен простор и јавност - Создавање простор создавање јавност 6) Производство на просторот, материјално и културно <ul style="list-style-type: none"> - Капиталистичко производство на просторот - Општествено производство на просторот - Производство на просторот со просторни практики 7) Глобални културни и урбани текови <ul style="list-style-type: none"> - Глобална мрежа на градови - Светски градови

	<ul style="list-style-type: none"> - Пост-индустриски градови - Космополитанизам <p>8) Текови во простор/времето</p> <ul style="list-style-type: none"> - Парадигматска промена - Информатичко општество <p>9) Семантика на просторот</p> <ul style="list-style-type: none"> - Читање на градот - Размножени текстови и читатели - Идентитети, локални, национални, глобални - Измислени градови <p>10) Македонските урбани трансформации</p> <ul style="list-style-type: none"> - Историски текови на урбанизација - Пост-социјалистичка трансформација - Како до приклучок до глобалните текови 			
12.	<p>Методи на учење: Предметот ќе се слуша во еден семестар со вкупен фонд од 22 часови. Наставата ќе се заснива на посебно насочени дискусии и анализа на селектираната литература, статии, истражувачки монографии, теоретски студии, но и поединечни студии на случај.</p> <p>Потребно е студентите да потрошат уште 22 часови на учење. Студентите ќе бидат насочени да пишуваат повеќе осврти на прочитаниот материјал и да подготвуваат презентации на зададени и избрани теми.</p> <p>Ќе бидат организирани и неколку практични вежби кои ќе ги запознаат студентите со разните истражувачки приоди и техники применети во културните и урбаните студии.</p> <p>Истовремено, учеството во научен проект на Институтот ќе биде задолжителна практика. Неделно ќе има 4 директни контакт часови настава.</p> <p>Во текот на целиот семестар ќе се следи квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на предметот. Задолжителната евалуација на предметот и професорот ќе биде извршена по завршувањето на предавањата и завршените семинарски трудови, учеството во вежбите и истражувачките задачи.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	22 часа		
14.	Распределба на расположливо време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	7 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		60 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за	до 50 бода	5 (пет) (F)	

	оценување (бодови/оценка)	од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ash Amin and Nigel Thrift,	“Cities: reimagining the urban”,	Polity, London,	2002
		2.	Barker, C.	“Cultural Studies”,	Sage, London,	2008
		3.	Bounds, M.	“Urban Social Theory”,	Oxford University Press, Oxford	2004
		4.	Tonkiss, F.	“Space, the City and Social Theory”,	Polity, Cambridge,	2005
		5.	Parker, S.	Urban Theory and Urban Experience encountering the city	Routledge, London	2008
		6.	Georg Simmel,	“The Metropolis and Mental Life,”	in K	1904
		7.	Wolff, ed. <i>The Sociology of Georg Simmel</i> (1950)	The Sociology of Georg Simmel		1950
			Louis Wirth,	Urbanism as a Way of Life	<i>American Journal of Sociology</i>	1938
			Walter Benjamin,	Paris, the Capital of the Nineteenth	in Benjamin, <i>The Arcades Project</i>	1999

			Century		
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Lindholm, C.,	Culture and Identity: The History, Theory and Practice of Manuel Castells	<i>The Urban Question</i> (1977)	1977
	2.	Ingnacio Farias and Thomas Bender,	<i>Urban Assemblages : how Actor-Network Theory changes urban studies,</i>		1978
		Henri Lefebvre,	<i>The Production of Space,</i>		2008
		Doreen Massey,	<i>For Space,</i>		2008
		Steve Pile,	<i>Real Cities,</i>		2005
		Richard Sennett,	<i>The Fall of Public Man</i>		1977
		Saskia Sassen,	<i>The Global City:</i>	<i>New York, London, Tokyo</i>	1991

Предметна програма од втор циклус студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Културна географија
2.	Код	СК2 - 309
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, УКИМ - Скопје
5.	Степен(прв, втор, трет	Втор циклус студии

	циклус)				
6.	Академска година/семестар	трет	7.	Број на ЕКТС	10
8.	Наставник	проф. д-р Стефан Бужаровски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Завршен прв циклус студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Генерички компетенции: - студентите да бидат оспособени за научно толкување на разбирање на односите помеѓу просторните појави и културата; - студентите да бидат оспособени да пристапуваат мултидисциплинарно во анализата на феномените поврзани со просторните појави и културата; - студентите ќе стекнат практични компетенции во употребата на различните методи за пристап во анализата на просторните појави и културата. Специфични компетенции: - познавање на историскиот развој на културната географија; - владеење со основните современи концепти и теми во културната географија, како симулакрум, палимпсет, репрезентација, географска имагинација, иконографија, хегемонија и културни пејсажи; - способност да се препознаваат карактеристиките, предностите и слабостите на различните теориски пристапи во културната географија; - способност критички да ги применат стекнатите знаења врз дадени примери кои што вообичаено се тема и предмет на научните истражувања во рамките на оваа област.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот ќе ги разгледа просторните односи, процеси и појави поврзани со социјалната продукција и репродукција на културата во развиените земји. Културната географија е една од основните под-дисциплини во рамките на општествената географија. Нејзините корени можат да се најдат во антропогеографските учења на Фридрих Рацел од крајот на 19 век, но и во теориските идеи развиени од Карл Сауер во првата половина на 20 век. Покрај критиката на еколошкиот детерминизам кој бил присутен во сродните географски размислувања, пристапот на Сауер овозможил афирмација на некои од суштинските теми во денешната културна географија, фокусирани на просторните аспекти на процесот на модернизација. Последните 30 години се означени со нова генерација на дискусии и знаења во оваа дисциплина во рамките на т.н. <i>нова културна географија</i> развиена во англосаксонските земји. Притоа, посебно внимание им се обрнува на прашањата поврзани со групните и индивидуалните идентитети, просторната имагинација и глобализацијата. Дел од овие дискусии се поврзуваат со теориските знаења стекнати во рамките на ориенталистичкиот и пост-колонијалниот пристап. Предметот ќе се осврне на сите овие теми и прашања со помош на клучните научни и образовни публикации од областа, но и преку конкретни примери од секојдневниот живот. Ќе бидат обработени следните прашања: 1) Тема и предмет на културната географија 2) Историја на културната географија 3) Концепти и дебати во новата културна географија 4) Културни пејсажи 5) Политика на репрезентација и имагинарни географии 6) Комодификација 7) Идентитет и различност				

12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавања, семинари, работа во мали групи и филмски проекции.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		22 часови настава и 22 часови други форми на активности.		
14.	Распределба на расположливо време		Предметот ќе се слуша во еден семестар со вкупен фонд од 22 часови. Потребно е студентите да потрошат уште 22 часови на учење. Неделно ќе има 4 директни контакт часови настава.		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	7 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			50 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			40 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на 18 часа; скица за научно-истражувачки проект.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски наставен јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на предметот ќе се следи во текот на целиот семестар. На крајот од предавањата и завршените семинарски и практични задачи ќе биде извршена задолжителна евалуација на предметот и професорот.		
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Anderson, B	<i>Imagined Communities</i>	Verso, London	1991

		2.	Kern, S	<i>The Culture of Time and Space 1980-1918</i>	Harvard University Press, Cambridge, M.A.	1983
		3.	Mitchell, D	<i>Cultural Geography - A Critical Introduction</i>	Oxford University Press, Oxford	2000
		4.	Sennett, R	<i>The Culture of the New Capitalism</i>	Yale University Press, New Haven	1998
		5.	Wood, D	<i>The Power of Maps</i>	Guilford, New York	1992
	22.2.	<u>Дополнителна литература</u>				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Amin, A and Thrift, N	<i>Cities: Reimagining the Urban</i>	Blackwell, Oxford	2004
		2.	Blaut, J M, Stea, D, Spencer, C and Blades, M	Mapping as a cultural and cognitive universal. <i>Annals of the Association of American Geographers</i> 93, 165-185	<i>Annals of the Association of American Geographers</i>	2003
		3.	Blunt, A, Gruffudd, P, May, J, Ogborn, M and Pinder, D	<i>Cultural Geography in Practice</i> Arnold	London	2003
		4.	Castells, M	<i>The Rise of the Network Society. The Information Age: Economy, Society and Culture</i>	Blackwell, Oxford	2002
		5.	Crang, M	<i>Cultural Geography</i>	Routledge, London	2001
		6.	Entrikin, N J	<i>The Betweenness of Place: Towards a Geography of Modernity</i>	The Johns Hopkins University Press, Baltimore	1991

		7.	Gregory, D	<i>Geographical Imaginations</i>	Blackwell, Oxford	1984
		8.	Harley, J B	Maps, knowledge, and power. In: Cosgrove, D and Daniels, S (Eds), <i>The Iconography of Landscape: Essays on the Symbolic Representation, Design and Use of Past Environments</i>	Cambridge University Press, Cambridge	1988
		9.	Hetherington, K	Museum topology and the will to connect. <i>Journal of Material Culture</i> 2, 199-218	<i>Journal of Material Culture</i>	1997
		10.	Smith, A	Culture/economy and spaces of economic practice: positioning households in post-communism. <i>Transactions of the Institute of British Geographers</i> 27, 232-250	<i>Transactions of the Institute of British Geographers</i>	2002
		11.	Smith, R G	Baudrillard's nonrepresentational theory: burn the signs and journey without maps. <i>Environment and Planning D: Society and Space</i> 21, 67-84	<i>Environment and Planning D: Society and Space</i>	2003

		12.	Tuan, Y-F	Images and mental maps. <i>Annals of the Association of American Geographers</i> 65, 205-212	<i>Annals of the Association of American Geographers</i>	1975
--	--	-----	-----------	--	--	------

Предметна програма од втор циклус студии						
1.	Наслов на наставниот предмет	Мултимедиски информационални системи				
2.	Код	СК2-310				
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошк и политичко-правни истражувања				
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година/семестар	трет	7.	Број на ЕКТС	10	
8.	Наставник	Проф. д-р Данчо Давчев				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основната цел на предметот е запознавањето со основите на проектирањето и управувањето со мултимедиските информационални системи. Потесните цели на предметот се насочени кон запознавањето со организацијата, фузијата, индексирањето, пристапот, складирањето, прибирањето и обработката на мултимедиски податоци.					
11.	Содржина на предметната програма: Предметот Мултимедиски информационални системи се состои од следните наставни содржини: - Моделирање, анализа и проектирање на мултимедиски информационални системи. - Управување со податоци, напредни системи на бази на податоци, проектирање и примена во дигитални содржини. - Мултимедиски информационални системи, дигитална фирма и управување со знаење. Основни елементи на курсот се: - организација, фузија, индексирање, пристап, складирање, прибирање, пребарување (често пати по содржина) и обработка на мултимедиски податоци во дистрибуирана мобилна и други околин. - за мултимедиските податоци, извлекувањето на карактеристиките на ниско ниво, соодветните дескриптори (облик, боја, текстура, движење итн.), при што од посебен интерес се структурните и семантичките аспекти (на високо ниво).					

	<p>- изучување на MPEG и други стандарди. Теми што ќе ги обработуваат (структура на предметот):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) организација, фузија, индексирање, пристап, складирање, прибирање, пребарување (често пати по содржина) и обработка на мултимедиски податоци во дистрибуирана мобилна и други околин. 2) мултимедиски податоци: извлекувањето на карактеристиките на ниско ниво, соодветните дескриптори (облик, боја, текстура, движење итн.) и структурните и семантичките аспекти (на високо ниво). 3) изучување на MPEG и други стандарди. <p>Предметот ќе се слуша во еден семестар со вкупен фонд од 22 часови.</p>					
12.	Методи на учење: Наставата ќе биде организирана преку предавања за содржините на предметот; дискусија и анализа на предадениот и прочитаниот материјал; изработка на мини истражувачки проекти; практични работа во мултимедиски информациона системи.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	22 часови предавања				
14.	Распределба на расположливо време	4 недели				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	7 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови		
		16.3.	Домашно учење	10 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	D. Davcev,	Multimedia Systems,	Medis Informatics, Skopje	1995
2.		Faloutsos, CH.,	Searching	Clower,	1996	

				Multimedia Databases by Content,		
		3.	Shih Timothy,	Distributed Multimedia Databases: Techniques and Applications,	Idea Group Publishing,	2002
		4.				
		5				
	22.2.	<u>Дополнителна литература</u>				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	T. Polle et al.,	Fundamentals of Information Systems,	Kluwer,	1999
		2.	edited by Dr. Grifoni,	Multimodal Human Computer Interaction and Pervasive Services	Information Science Reference (USA), ISBN: 978-1-60566-386-9,	2009
		3.	Martyn Mallick,	Mobile and Wireless Design Essentials	John Wiles & Sons Inc,	2003
		4.	E. H. Callaway Jr,	Wireless Sensor Networks: Architectures and Protocols,	CRC Press	2003
		5.	Laudon, Laudon,	Management Information Systems,	Ptence Hall,	2004

Предметна програма од втор циклус студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Феноменологија на филмската комуникација
2.	Код	СК2-311
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошки и политичко-правни истражувања			
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	трет	7.	Број на ЕКТС	10
8.	Наставник	Проф. д-р Владимир Блажевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Предметот се занимава со улогата на филмот во современата култура и општеството. Врзано со тоа, и со филмот како инструмент за усмерување на масите. Филмот, како нов тип на визуална култура, го преобразува човечкиот менталитет и создава една нова чувствителност. Крај на <i>Гутенберговата галаксија</i> и почеток на цивилизацијата на слика и лирската логика.</p> <p>Создавање на критички и креативен однос на студентите кон новите сознаниа во врска со најпопуларната и најраспространетата уметност на современата епоха. Посебен осврт кон злоупотребите и манипулациите врзани со филмскиот медиум.</p> <p>Изучувањето на овој предмет би им помогнало на студентите да се обидат да се истават од клишето на владеачкиот суперрационализам во културната рецепција. Дополнително, предметот подразбира и помош во профилирање на сопствен филмски вкус и чувствителност, како и артикулирање на зрело и теориски грундирано филмско-социолошко размислување.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>11. Филмот како алатка за општествено влиание</p> <ul style="list-style-type: none"> - историски преглед, теориски согледувања - историски преглед, практични дострели <p>12. Разлика помеѓу филмот и останатите претставувачки уметности</p> <ul style="list-style-type: none"> - идејата за онтичка сродност со стварноста - концептите на филмскиот реализам - компаративна историска анализа <p>13. Комуникациска и проективна сила на филмот – психолошки основи</p> <ul style="list-style-type: none"> - феномен на анти-херој во филмот и моралните апории - филмскиот протагонист како идол - <i>за тебе зборува приказната</i> <p>14. Магијата на идентификација во филмот, психоаналитички толкувања</p> <ul style="list-style-type: none"> - примарна идентификација со медијумот и наративниот процес - секундарна идентификација со ликовите - феномен на огледало и двојник <p>15. Филмот во светлината на споредбени проучувања</p> <ul style="list-style-type: none"> - однос со социологијата - однос со филозофијата и психологијата - однос со културната антропологија, историјата, семиологијата <p>16. Употреба на филмот – Лениновски комунистички модел</p> <ul style="list-style-type: none"> - историја на советската монтажна школа - база на агитација и пропаганда 				

	<ul style="list-style-type: none"> - соцреализам како парадигма на користење на филмот 17. Употреба на филмот – моделот на германскиот нацизам - историја на националсоцијалистичките филмови - феноменот на лажен документаризам - заводливоста на формата во наци-филмот 18. Употреба на филмот – олицетворување на <i>американскиот сон</i>, (Холивудски модел) - феномен на прикриена идеологија - концептот за најдобриот од можните светови - стар-систем како трабант на <i>brainstorming</i> стратегија 19. Субверзивниот политичко-социјален потенцијал на филмот - левичарските идеи применети во филмската теорија и практика (Маркузе, Адорно, Франкфуртската школа) - новиот бран во 60-ите години како светски феномен - филмот може да го менува светот 20. Филмскиот илузионизам како анестетичка идеолошка матка - антинаративен пристап кон филмот - естетиката на Жан Лик Годар и неговите следбеници 21. Филмот како модел на современа експресија <ul style="list-style-type: none"> - денешниот миг во однос на проблемите филм – идеологија - медијумите произлезени од филмот и нивната моќ - филмска база на пропагандизмот 			
12.	<p>Методи на учење: Предавања, анализа на инсерти од филмови, индивидуални и групни консултации, презентации на изработени трудови и есеи. Од студентите ќе се очекува да изработат семинарски есеј како дел од финалниот испит.</p>			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	22 часови.		
14.	Распределба на расположливо време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	7 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		60 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 50 до 60 бода		6 (шест) (E)

	(бодови/оценка)	од 60 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 70 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 80 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 90 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Од студентите ќе се очекува да изработат семинарски есеј како дел од финалниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Наставата ќе се изведува на македонски јазик.				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите, колегиуми				
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Жан Митри	ЕСТЕТИКА И ПСИХОЛОГИЈА ФИЛМА	Институт за филм, Белград	1972
		2.	David Bordwell, Kristin Thompson	FILM ART, AN INTRODUCTION	Addison-Wesley Publishing Company	1979
		3.	Хрвоје Турковиќ	УМИЈЕЌЕ ФИЛМА: ЕСЕЈИСТИЧКИ УВОВ У ФИЛМ И ФИЛМОЛОГИЈУ	Hrvatski filmski savez, Zagreb	1996
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	<i>Jay Leyda</i>	Kino: A History of the Russian and Soviet Cinema	<i>Allen & Unwin</i>	1960
		2.	<i>Amos Vogel</i>	Film as a Subversive Art	<i>Random House</i>	1974
		3.	<i>Martin Walsh (edited by Keith Griffiths)</i>	The Brechtian Aspect of Radical Cinema	<i>BFI (British Film Institute)</i>	1981

Предметна програма од втор циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Визуелна култура и изведувачки уметности		
2.	Код	СК2-312		
3.	Студиска програма	Културата во ерата на кибернетиката 3+2		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за социолошк и политичко-правни истражувања		
5.	Степен(прв, втор, трет циклус)	Втор циклус		
6.	Академска година/семестар	трет	7.	Број на ЕКТС 10
8.	Наставник	Проф.д-р Владимир Блажевски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	/		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Предметот се занимава со проучување на современиот визуелен дискурс – визуелната култура и перформативноста, поточно со скриените механизми на моќ на визуелната култура, особено при конструкцијата на родовиот, етничкиот и националниот идентитет преку визуелната култура и изведувачките уметности.</p> <p><u>Генерички компетенции:</u> Во рамките на овој предмет, комбинирајќи повеќе научни дисциплини како теорија на визуелната култура, визуелната антропологија, историјата на ликовната уметност и на изведувачките уметности студентите ќе се запознаат со клучните концепти и теории кои го даваат современото толкување на важноста на визуелната култура и перформативноста при конструкцијата на индивидуалниот и колективниот идентитет.</p> <p><u>Специфични компетенции:</u> Преку изучувањето на овој предмет, студентите ќе имаат можност да создадат аналитичка и теоретска платформа која ќе им овозможи критичко согледување на современите културни и уметнички текови, но и да ги подготви за теоретска анализа на актуелните состојби и академско пишување.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во предметот <ul style="list-style-type: none"> - интердисциплинарните истражувачки методи на визуелната култура - визуелна култура наспроти визуелни култури 2. Визуелна култура <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на поимот визуелна култура - толкување на концептот наречен визуелна култура - различни теории за визуелните култури 3. Перформативност <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на поимот перформативност - толкување на концептот перформативност - различни теории на перформативноста 			

	<p>4. Каноните и режимите на репрезентација во визуелната култура</p> <ul style="list-style-type: none"> - постколонијална критика на традиционалните канони на репрезентација - родова критика на традиционалните канони и режими на репрезентација - прашањата на етницитетот класата и расата во визуелната култура <p>5. Остварување на влијание на визуелната култура</p> <ul style="list-style-type: none"> - мултипликација, пролиферација и циркулација на сликите <p>6. Визуелната култура и јавниот простор</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинирање на местото на визуелната култура во јавната и приватната сфера - проблемот на дистинкцијата меѓу јавната и приватната сфера <p>7. Преиспитување на односот висока-ниска визуелна култура</p> <ul style="list-style-type: none"> - прашањето за елитизмот во визуелната култура - визуелната култура на поткултурните групи <p>8. Улогата на изведувачките уметности во визуелната култура</p> <ul style="list-style-type: none"> - перформативноста во современиот танц, перформансот и другите изведувачки уметности - спецификите на уметничкиот и видео перформансот <p>9. Конструкцијата на родовите разлики во изведувачките уметности</p> <p>10. Изведувачките уметности и новите медиуми</p>		
12.	<p>Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавања, проектни работилници, индивидуални и групни консултации, презентации на изработени проекти, идејни скици, семинарски трудови или есеи.</p> <p>Од студентите ќе се очекува да изработат скица за научно-истражувачки проект како дел од финалниот испит.</p> <p>Квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на предметот ќе се следи во текот на целиот семестар. На крајот од предавањата и завршените семинарски и истражувањки задачи ќе биде извршена задолжителна евалкуација на предметот и професорот.</p>		
13.	Вкупен расположлив фонд на време	22 часови предавања	
14.	Распределба на расположливо време	5 недели	
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	7 часови
16.	Други форми на активности	16.1. Проектни задачи	5 часови
		16.2. Самостојни задачи	5 часови

		16.3.	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		60 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				
22.	ЛИТЕРАТУРА				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ed. by Nicholas Mirzoeff,	<i>Visual Culture Reader,</i>	London: Routledge,	1999
	2.	Robins, K	<i>Into the Image,</i>	London: Routledge,	1996
	3.	Белтинг, Х.,	<i>Крајот на историјата на уметноста,</i>	Култура,	1997
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Бенјамин, В.,	<i>Илуминации</i>	Магор: Скопје	2010
	2.	Bart, R.,	Retorika slike, <i>Plasticki znak</i>	Rijeka: Izdavački centar,	1981
		Малви, Л.,	„Визуелното задоволство и наративниот филм“,	<i>Кинопис</i> , 14,	1996
		Бодријар, Ж.,	<i>Симулакрум</i>	Скопје:	2001

			<i>и и симулација</i>	Marop	
		Ed. by Charles Harrison and Paul Wood,	<i>Art in Theory 1900-1990, An Anthology of Changing Ideas,</i>	Oxford & Cambridge: Blackwell,	1993
		Phelan, P.,	<i>Unmarked,</i>	London: Routledge,	1993
		RoseLee G.,	<i>Performance Art from Futurism to Present,</i>	London: Thames & Hudson,	2001